

prima instanță: Judecătoria Anenii Noi
Judecător: Brai Ig.
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Ciugureanu M., Dașchevici G., Cotruță I.

ÎNCHEIERE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Vieru
Judecătorii Valentina Clevadî și Oleg Sternioală

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Mîțu Elena,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Mîțu Elena
împotriva lui Mighelianț Roman, intervenient accesoriu notar public Prigală Trofim
privind declararea nulității testamentului și a certificatului de moștenitor
testamentar,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016, prin care a fost
respins apelul declarat de către Mîțu Elena, fiind menținută hotărârea Judecătoriei
Anenii Noi din 15 octombrie 2015,

c o n s t a t ă :

La 06 mai 2015, Mîțu Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Mighelianț Roman, intervenient accesoriu notar public Prigală Trofim privind
declararea nulității testamentului.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că Elena Cojocari, anul nașterii 13
februarie 1935, a locuit în satul Gura Bîcului, raionul Anenii Noi, dispunând de casă
de locuit cu lot de pământ, pe lângă aceasta deținea lot de pământ cu destinație
pentru construcții, precum și cotă de pământ cu destinație agricolă și alte bunuri.
Astfel, Mîțu Elena a precizat că a fost rudă cu Elena Cojocari, care era mătușa ei,
adică sora mamei sale. Totodată, explică că soțul Elenei Cojocari a decedat cu
aproximativ 25 de ani în urmă, iar din căsătorie nu au avut copii.

Respectiv, reclamanta a comunicat că, la 06 martie 1996, Elena Cojocari și-a exprimat intenția de a-i lăsa testament, prin care i-a transmis în moștenire cota de pământ, situată pe teritoriul satului Gura Bîcului din raionul Anenii Noi, ce se confirmă prin certificatul nr. 265. În această perioadă, testatorul avea 61 de ani și avea nevoie de ajutor, iar reclamanta și membrii familiei acesteia i-au acordat sprijin în treburile gospodărești și cu alimente sau medicamente.

În continuare, Mîtu Elena relatează că, în primăvara anului 2010, se afla la muncă în Federația Rusă. La finele anului 2010, reclamanta a revenit în Republica Moldova și a aflat de la Elena Cojocari, că din cauza îmbolnăvirii și fricii de a nu muri de una singură în casă, a apelat la ajutorul unei vecine care i-a cerut în schimb casa, acceptând propunerea acesteia și perfectând actele pe imobile pe numele lui Roman Mighelianț, fiul vecinei.

Ulterior, la 12 noiembrie 2014, a decedat Cojocari Elena la vârsta de 78 de ani. Astfel, după decesul acesteia, reclamanta a mers la notar în or. Anenii Noi pentru a înregistra moștenirea asupra terenului agricol testat. Notarul i-a comunicat că pentru a deschide succesiunea are nevoie de certificatul de deces al persoanei, act ce se afla la Mighelianț Tamara. Reclamanta a sugerat că ultima a invocat diverse motive pentru a refuza eliberarea acestuia. Peste un timp, a aflat că este deschisă succesiunea la notarul public Prigală Trofim, care a anunțat-o că nu are nici un drept asupra terenului, întrucât Cojocari Elena l-a testat pârâtului.

Consideră reclamanta că testamentul din 03 mai 2010, întocmit de notarul public Prigală Trofim, prin care Cojocari Elena a testat toată averea sa care îi va aparține la momentul decesului, urmează a fi declarat nul, deoarece decedată a fost impusă se semneze acest într-un moment dificil al vieții sale. Susține că actul contestat a fost semnat în rezultatul comportamentului dolosiv și viclean a lui Mighelianț Roman și Mighelianț Tamara. În justificarea acestei poziții, reclamanta a precizat că aceștia sub pretextul întreținerii pe viață a defunctei au indicat în testament întreaga avere ce-i aparține testatoarei, dar nu doar casa de locuit cu inserarea următoarei fraze „...inclusiv casa de locuit și terenul pentru construcții”.

În aceeași ordine de idei, se arată că Elena Cojocari nu a avut nici un motiv de a anula testamentul din 06 martie 1996, prin care a testat cota de pământ reclamantei și nici nu a avut intenția de a testa cota de pământ lui Mighelianț Roman.

Reclamanta remarcă că, la 05 noiembrie 2010, adică după 6 luni, pârâtul a mers împreună cu Elena Cojocari la același notar, unde a fost încheiat contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață. Obiectul acestui act juridic constituie aceeași casă de locuit și același teren pentru construcții, ca și în cazul testamentului. În acest mod, testamentul contestat a fost întocmit și semnat datorită

comportamentului dolosiv al pârâtului, fiind introdus în testament fraza cu următorul conținut „Toată averea mea, care în ziua decedării mele îmi va aparține...”.

Totodată, se menționează că nu este clar cum notarul a verificat capacitatea de exercițiu a Elenei Cojocari la momentul întocmirii testamentului. Suplimentar, consideră că semnătură defunctei este diferită în testamentul din 06 martie 1996 de aceea aplicată în contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 05 noiembrie 2010.

Solicită Mîțu Elena, declararea nulității testamentului nr. 2785 din 03 mai 2010, întocmit de notarul public Prigală Trofim și încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată.

La 20 iulie 2015, Mîțu Elena a depus cerere de extindere a pretențiilor formulate în cererea de chemare în judecată. Astfel, a explicat că, după depunerea cererii de chemare în judecată, la 29 mai 2015, a fost obținut certificatul din Registrul bunurilor imobile în privința terenului cu destinație agricolă cu nr. cadastral 1030114.071, înregistrat cu drept de proprietate după pârât.

În același timp, reclamanta a constatat că pârâtul a obținut dreptul de proprietate asupra imobilului în temeiul certificatului de moștenitor testamentar nr. 1091 din 27 februarie 2014.

Suplimentar, a solicitat instanței de judecată, anularea certificatului de moștenitor testamentar nr. 1091 din 27 februarie 2015. (f. d. 46 – 47)

Prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 15 octombrie 2015, s-a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată. La fel, a fost anulat sechestrul asupra terenului cu numărul cadastral 1030114071, aplicat prin încheierea Judecătorei Anenii Noi din 04 iunie 2015. (f. d. 88, 90 – 91)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016, a fost respinsă cererea de apel declarată de Mîțu Elena, fiind menținută hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 15 octombrie 2015. (f. d. 132 - 141)

La 07 iulie 2016, Curtea de Apel Chișinău a expediat copia deciziei integrale din 11 mai 2016 în adresa participanților la proces pentru cunoștință. (f. d. 142)

La 12 septembrie 2016, Mîțu Elena a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016, solicitând casarea deciziei instanței de apel din 11 mai 2016 și a hotărârii primei instanței din 15 octombrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei de drept enunțate, instanța de recurs constată că recursul declarat de Mîțu Elena la 12 septembrie 2016 este depus în termen, deoarece decizia integrală a instanței de apel a fost comunicată avocatului acesteia la 15 iulie 2016, ce se adevărește prin plicul poștal, anexat la fila dosarului cu nr. 153.

În motivarea recursului, Mîțu Elena afirmă că decizia contestată nu corespunde cu circumstanțele de fapt stabilite în cadrul dezbaterilor judiciare și totodată instanțele judecătorești nu au aplicat legea care urma a fi aplicată la soluționarea prezentei cauze, invocând prevederile art. 432 din Codul de procedură civilă.

În explicitarea poziției sale, recurentul precizează că notarul urma să solicite și să primească de Elena Cojocari o cerere scrisă personal cu mențiunea averii, pe care dorește să o transmită moștenire. În acest caz, dispărea orice dubiu privitor la adevărata intenție a defunctei, gradul capacității ei de exercițiu și volumul averii testate. De fapt, se precizează că răposata nu cunoștea a scrie și a citi, avea vedere slabă și o vârstă înaintată, iar starea sănătății era precară.

În opinia recurentului, contrar art. 199 din Codul civil, Cojocari Elena nu și-a exteriorizat consimțământul în fața notarului public Prigală Trofim privind testarea cotei de teren agricol situat în satul Gura Bîcului, raionul Anenii Noi, care este un bun de un volum și o valoare mai mare decât terenul pentru construcții. Astfel, susține că acest bun i-a fost testat ei de către defunctă anterior și nu a avut intenția de transmite în moștenire imobilul lui Mighileanț Roman.

Ca o dovadă în plus la cele relatate, se relatează că peste 6 luni, după semnarea testamentului contestat, pârâtul a încheiat cu Elena Cojocari un contract de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, în care este stipulat numai casa de locui și terenul pentru construcții din satul Gura Bîcului, raionul Anenii Noi. Nu există nici o prevedere, ca și în testament, asupra cotei de pământ agricol. Din acest raționament, Mîțu Elena rezumă că testamentul nr. 2785 din 03 mai 2010 este pasibil de a fi declarat nul sau cel puțin în partea ce ține de imobilul indicat supra.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 10 octombrie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data primirii scrisorii. (f. d. 156)

La 04 noiembrie 2016, Mighelianț Roman a depus referință în întâmpinarea recursului, solicitând respingerea cererii de recurs, ca fiind inadmisibilă.

Până la data examinării pricinii, notarul public Prigală Trofim nu a depus referință, prin care să-și expună opinia cu referire la recursul declarat.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele pricinii civile și a referinței, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art.432 alin.(1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul menționează că recurentul Mîțu Elena în cererea de recurs nu a invocat nici unul din temeiurile de declarare prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) sau (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Completul judiciar indică că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

În acest sens, completul reiterează prin prisma jurisprudenței CEDO că „... art.6 parag.1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Re bait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursului care sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios, la judecarea pricinii în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Mîțu Elena, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Mîțu Elena se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală